

Ἐφημερίς τῶν Κυριῶν

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ
ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΚΥΡΙΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Συνδρομῶνται ἐγγράφονται εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς
Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν

Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ δὲ παρ' ἁπασι τοῖς κ. κ.
ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΪΑ

ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ
Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν Δρ. 5
Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν Φρ.χ. 8

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ

27-ὁδὸς Πανεπιστημίου-27,
Γραφεῖον ἀνοικτὸν καθ' ἑκάστην ἀπὸ 10-12 π. μ.

Πᾶσα παρατήρησις ἐπὶ τῆς ἀποστολῆς τοῦ φύλλου γίνεται δεκτὴ μόνον ἐντὸς ὀκτῶ ἡμερῶν.

Διὰ τὰ ἀνυπόγραφα ἄρθρα εὐθύνεται ἡ συντάκτις αὐτῶν

Κ^α ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Τὰ πεμπόμενα ἡμῖν χειρόγραφα δημοσιεύμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται.—Ἀνυπόγραφα καὶ μὴ δηλοῦντα τὴν διαμονὴν τῆς ἀποστελλούσης δὲν εἶναι δεκτά.—Πᾶσα ἀγγελία ἀφορῶσα εἰς τὰς Κυρίας γίνεται δεκτὴ.

Αἱ μεταβάλλουσαι διεύθυνσιν ὀφείλουσι ν' ἀποστέλλωσι γραμματόσημον 50 λεπτῶν πρὸς ἐκτύπωσιν νέας ταινίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ὁ λευκὸς γέρων.—Καλλιόπη Κεχαγιά.—Χωρὶς ὄνομα (μυθιστόρημα κ. Κ. Παρρέν).—Ἀπὸ τὴν ζωὴν τῶν παιδιῶν.—Ὁ μαῦρος Ἄγγελος (κατὰ τὸ Ἰταλικόν).—Ἡλιοτρόπιον (ὑπόδος Φανῆς Μ.).—Συρμός.—Ἀλληλογραφία.—Συνταγαί.—Εἰδοποιήσεις.—Ἐπιφυλλίς.

Ο ΛΕΥΚΟΣ ΓΕΡΩΝ

Τὸ μέγα κκκὸν ἐπετελέσθη. Ὁ λευκὸς γέρων δὲν ὑπάρχει πλέον. Αἱ μοῖραι μελανειμονοῦσαι ἔκρυψαν τὰ ἐργαλεῖα τοῦ θανάτου ὑπὸ τὰ φύλλα δάφνης εἰς τὰ δάση τοῦ Ἐλικῶνος, ἀπὸ τὰ ὅποια ἄλλοτε αἱ μοῦσαι ἔπλεκαν τοὺς στεφάνους τῶν ἀθανάτων. Μία ἐξ αὐτῶν ἡ Κλειὴ ἐχάραξεν ἐπάνω εἰς τὸ ἀνοικτὸν βιβλίον τῆς ὀλίγα σχήματα γριφώδη, τὰ ὅποια θὰ δυνηθοῦν νὰ ἀναγνώσουν μόνον αἱ γενεαὶ τοῦ μέλλοντος.

Ὁ λευκὸς γέρων δὲν ὑπάρχει πλέον. Ὁ λευκὸς γέρων, ὁ ὅποιος πρὶν ἀκόμη ἀποθάνῃ εἶχεν ἐνσαρκωθῆ εἰς μίαν ὠραίαν καὶ ποιητικὴν παράδοσιν, κοιμᾶται εἰς τὴν λευκὴν πόλιν τοῦ θανάτου τὸν ὕπνον τῆς γαλήνης καὶ τῆς ἀπαύσεως.

Ἡ φιλοδοξία, ὁ πατριωτισμὸς, τὰ πάθη, ὅλοι αἱ μεγάλοι ἀρεταὶ καὶ τὰ μεγάλα τῆς φυλῆς ἐλαττώματα ἀγωνίζονται σήμερον τὸν ἀγῶνα τῆς ἐπικρατήσεως περὶ τὸ μέγα ὄνομά του. Ὁ λευκὸς γέρων καὶ νεκρὸς ἀκόμη μένει ἢ ἀθάνατος δρῦς, εἰς τὴν σκιάν τῆς ὁποίας πτερυγίζουσι ἀγωνιῶντες οἱ νεοσσοὶ τῆς χθές, ζητοῦντες νὰ στηρίξουν ἐπ' αὐτῆς τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον τῶν, τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον αὐτῆς τῆς Ἑλλάδος, τὴν ὁποίαν ἢ ποιητικὴ ψυχὴ ἐκεῖνου εἶχεν ὄνειρευθῆ ὠραίαν καὶ μεγάλην.

Ὡς ὁ Ἡρακλῆς καὶ ὁ Διγενῆς Ἀκρίτας ἔπεραν δύναμιν ἀπὸ τὴν μητέρα γῆν καὶ ἔμειναν πάντοτε ἢ ἀποκρυσταλλωμένη ψυχὴ τῶν παραδόσεων καὶ τῆς ἠρωικῆς ἐποχῆς των, οὕτω καὶ ὁ λευκὸς γέρων εἰς τοὺς κόλπους τῆς μητρὸς γῆς ἰσχυρότερος καὶ ἐπιβλητικώτερος μένει τὸν κραταῖον σύμβολον, περὶ τὸ ὅποσον καὶ ὑπὸ τὸ ὅποσον ἢ Ἑλλὰς θὰ βαδίξῃ τὴν πρὸς τὸ πεπρωμένον δρόμον τῆς.

Τὴν καταιγίδα καὶ τὸ χάος εἰς τὰ ὅποια ἐβύθισε τὴν χώραν ὁ αἰφνίδιος θάνατός του θὰ διαδεχθῆ καὶ πάλιν ἡ νηνεμία καὶ ἡ γαλήνη, διότι τὸ πνεῦμά του τὸ εἰρηνικόν, τὸ ὅποσον πλανᾶται γύρω μας, θὰ ἠσυχάσῃ τοὺς ταραξίας καὶ θὰ σκορπίσῃ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ὁμόνοιαν εἰς τοὺς φίλους καὶ ὁπαδοὺς του.

Τὸ κλονιζόμενον σήμερον πολιτικὸν τῆς χώρας ἔδαφος θὰ εἰρηνευθῆ καὶ θὰ ἠσυχάσῃ, διότι ὁ λευκὸς γέρων ἀγρυπνεῖ εἰσέτι, ὁ λευκὸς γέρων τὸ ἐπιτάσσει, ὁ λευκὸς γέρων τὸ λέγει:

Καὶ οἱ ἀξιοῦντες τίτλους διαδοχῆς τοῦ μεγάλου νεκροῦ θὰ ἐννοήσουν ἐπὶ τέλους, ὅτι διὰ νὰ καταλάβουν τὴν θέσιν καὶ τὸ κύρος ἐκεῖνου, πρέπει νὰ γίνουν μεγάλοι διὰ τῆς ἐργασίας, μεγάλοι διὰ τῆς αὐταπαρνήσεως, μεγάλοι διὰ τῆς ἀρετῆς, μεγάλοι διὰ τοῦ πατριωτισμοῦ, ὁποῖος ὑπῆρξεν ἐκεῖνος.

Καὶ ὅταν ὑπὸ τὸ λάβαρον τοῦ λευκοῦ γέροντος δι' ὃν δὲν ὑπάρχουν πλέον ἐχθροὶ καὶ φίλοι, ὅλοι συνέλθουν καὶ ὅλοι παραδειγματισθοῦν καὶ ὅλοι δώσουν εἰς τὴν πατρίδα τὸν φόρον τῆς ἀγάπης καὶ τῆς αὐταπαρνήσεως των, τότε ἢ Ἑλλὰς θὰ γίνῃ ὁποῖα τὴν εἶχεν ἐκεῖνος ὄνειρευθῆ. Τότε ὁ θρῦλλος καὶ ἡ παράδοσις θὰ πλέξουν περὶ τὴν λευκὴν ἀνάμνησιν του τὸ ἀληθινὸν ἐγκώμιον τοῦ λευκοῦ γέροντος, ὁ ὅποιος καὶ εἰς τὴν ζωὴν καὶ εἰς τὸν θάνατον ὑπῆρξε μέγας διὰ τὴν πατρίδα.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΚΕΧΑΓΙΑ

Α΄.

Μία μεγάλη γυναικεία φυσιογνωμία, μία προσωπικότης, ή οποία εγένετο με τὸ ὄνομά της καὶ με τὴν παιδαγωγικὴν δράσιν της τὸ τελευταῖον ἡμισυ τοῦ λήξαντος αἰῶνος ἀνά τὴν ἐλευθέραν καὶ δούλην Ἑλλάδα, ἡ Καλλιόπη Κεχαγιᾶ ἀπέθανεν.

Λέγεται ὅτι αἱ ἐξέχουσαι μορφὴν τῶν διαφόρων κοινωνικῶν περιόδων ἐνὸς λαοῦ ἀντιπροσωπεύουν αὐτὸ τὸ κοινωνικὸν περιβάλλον, εἶναι ἡ ἐνσάρκωσις τῆς ψυχικῆς καὶ ἠθικῆς δυνάμεως αὐτοῦ. Ἡ Καλλιόπη Κεχαγιᾶ ὡς γυνή, ὡς παιδαγωγός, ὡς κοινωνικὸς παράγων δύναται ἐξαιρετικῶς νὰ χαρακτηρηθῆ ὡς προτρέξασα τῆς ἐποχῆς της, διότι καὶ εἰς τὸν χαρακτήρα καὶ εἰς τὴν δράσιν της ἀνεπτύχθησαν πρόωρα τὰ χαρίσματα καὶ τὰ ἐλαττώματα, τὰ ὁποῖα εἰς ἐμβρυώδη μὲν κατὰστασιν ἐνυπάρχον εἰς τὸ γυναικεῖον περιβάλλον τῆς ἐποχῆς της.

Δι' αὐτὸ καὶ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς διεκρίθη καὶ ἀπὸ τῆς πρώτης νεότητός της ἀπησχόλησε τὸ κοινὸν τῆς ἐποχῆς της περισσότερον ἀπὸ ὅλας τὰς συγχρόνους της. Ἡ ἀπὸ τὴν δούλην Ἑλλάδα καταγωγὴ της, ἡ ἀνατροπὴ ἢ ἐντελὼς ἐλευθέρω, τὴν ὁποίαν ἔλαβεν ἀπὸ τὴν Ἀμερικανίδα παιδαγωγὸν αἰδίδιμον Χίλλ, ἥς ὑπῆρξε μαθήτρια, ἡ φυσικὴ εὐφυΐα της δίδουν τὰ πρῶτα συστατικὰ μίξ ἀναπτύξεως πνευματικῆς καὶ μίξ διαθέσεως πρὸς δράσιν, ἡ ὁποῖα ἐξεδηλώθη ἐνωρίτατα εἰς αὐτενέργειαν καὶ δυνάμιν χαρακτῆρος ἀκατάβλητον.

Ἡ Καλλιόπη Κεχαγιᾶ παρουσιάζεται εἰς τὴν πνευματικὴν γυναικεῖαν μὲν ὡς τῆς χώρας ὡς παράγων ἰσχυρὸς ἀπὸ τοῦ 1864 περίπου, δηλ. ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς μεταπολιτεύσεως. Αἱ μέχρι τότε παιδαγωγοὶ τῶν Ἑλληνίδων ἦσαν ξένοι ὡς ἡ αἰδίδιμος Χίλλ καὶ αἱ ἀδελφαὶ της, ἡ ἦσαν δημιουργήματα ἰδίως εὐφυΐας καὶ ἐκ τῶν ἐνότων μορφώσεως, ἡ καὶ ἐξελέγοντο μεταξύ γυναικῶν διακεκριμένων τάξεων, ὡς ὑπῆρξεν ἡ διευθύντρια τῆς Φιλελευθερικῆς Ἑταιρίας αἰδίδιμος Μάνου.

Ἡ Καλλιόπη Κεχαγιᾶ εἶναι λοιπὸν μοιραίως ἡ πρώτη, ἡ ὁποῖα ἀποδύεται εἰς τὸν παιδαγωγικὸν ἀγῶνα κατηρητισμένη ἐντελεστέρον με μὲν ὡς ἐγκυκλοπαιδικὴν εὐρυτέραν, με γλωσσομάθειαν καὶ με φυσικὴν εὐφυΐαν, ἡ ὁποῖα ἐκαλλιεργήθη δεξιότατα ὑπὸ τῆς μεγάλης διδασκαλίας της Φανῆς Χίλλ.

Πλησίον αὐτῆς ἡ Καλλιόπη Κεχαγιᾶ κάμνει καὶ τὴν πρώτην της παιδαγωγικὴν ἐμφάνισιν ὡς διδασκάλισσα τοῦ Παρθεναγωγείου Χίλλ, τοῦ ὁποῖου ἀναλαμβάνει τὴν διεύθυνσιν μετὰ τῆς κ. Αἰκ. Λακαριδίου ἀπὸ τοῦ 1867, τῆς κ. Χίλλ ἀποσυρθείσης τότε.

Ἡ σύμπτωσις αὐτῆς τῆς συνεργασίας δύο γυναικῶν, αἱ ὁποῖαι ἐμποροῦνται ἀπὸ τὴν μεγάλην ἰδέαν νὰ γείνουν αἱ ἀνακαινιστρικαὶ τῆς παιδαγωγικῆς μορφώσεως τῶν Ἑλληνίδων καὶ αἱ ὁποῖαι ἐξ ἴσου ἐνθουσιώδεις, ἐξ ἴσου μορφωμέναι καὶ ἰσχυραὶ καὶ ἀπὸ τὴν ἰδίαν εὐγενῆ φιλοδοξίαν οἰστρηλατούμεναι, ἀποδύονται εἰς τὸν ἀγῶνα, συντελεῖ εἰς τὸ νὰ ἀπο-

κτήσῃ ἡ Ἑλλάς τὸ πρῶτον καὶ τελειότατον τῶν Παρθεναγωγείων της.

Ἄλλ' ἡ ἐποχὴ των εἶνε δυστυχῶς ἡ ἐποχὴ τῶν μεγάλων ἰδεωδῶν καὶ τῶν μεγάλων ὀνειροπολήσεων μόνον διὰ τὰς γυναῖκας. Εἰς τὴν δράσιν των ἡ καρδιὰ πρωταγωνιστεῖ, τὸ πνεῦμα τὸ ὁποῖον πετᾷ εἰς τὰ ὑψηλὰ καὶ τὰ ὑπεργήϊνα τὴν ἀκολουθεῖ, ἀλλὰ ἡ πείρα τῆς ζωῆς, ἡ πείρα μετὰ τὰ ψυχρὰ διδάγματα καὶ τοὺς οικονομικοὺς ὑπολογισμοὺς λείπει καὶ ἀπὸ τὰς δύο. Δι' αὐτὸ ὅτι ἡ εὐφυΐα, ἡ μὲν ὡς καὶ τὰ εὐγενῆ ὄνειρα ἦνωσαν, διαλύει ἡ ψυχρὰ τῶν ἀριθμῶν καὶ τῆς ὑλικῆς ἀνάγκης πραγματικότης.

Ἡ Καλλιόπη Κεχαγιᾶ τότε εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς ζωῆς καὶ τῆς δράσεώς της στρέφει τὰ βλέμματα πρὸς τὸν δούλον Ἑλληνισμόν. Ἡ πατρίς της γειτονεῖ μετὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ ἡ μεγάλη, ἡ ὀνειροπολουμένη πρωτεύουσα τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἐλκύει τὴν ἐνθουσιώδη ψυχὴν της εἰς δράσιν παιδαγωγικὴν, εἰς δράσιν ἀναμορφώσεως τοῦ ἐκεῖ γυναικεῖου φύλου.

Ἐν τῷ μεταξύ πρώτη αὐτὴ συλλαμβάνει τὴν ἰδέαν τῆς συστάσεως εἰς Ἀθήνας γυναικεῖου ἐκπαιδευτικοῦ σωματείου, πεισθεῖσα ἴσως ἐκ τῆς πείρας, ὅτι ἡ γυναικεία παιδεία ἐν Ἑλλάδι περισσότερα εἶχε νὰ περιμένῃ καὶ νὰ ἐπιζῆ ἀπὸ τὰς γυναῖκας, παρὰ ἀπὸ τοὺς ἄνδρας.

Ὁ Ἐκπαιδευτικὸς γυναικεῖος Σύλλογος ἰδρύεται τότε ἀποκλειστικῶς ἀπὸ κυρίας, τὰς ὁποῖας ἡ Καλλιόπη Κεχαγιᾶ ἐστρατολόγησεν ἀπὸ τὰς μάλλον ἀνεπτυγμένας τάξεις τῶν Ἀθηναίων, καὶ αἱ ὁποῖαι βραδύτερον τροποποιῶσαι τὸ πρόγραμμα ἐκείνης ἐπὶ τὸ πρακτικώτερον ἐπιδίδονται εἰς τὴν ἴδρυσιν τοῦ Ἐργαστηρίου τῶν Ἀπόρων Γυναικῶν, τὸ ὁποῖον τόσον εὐεργετικῶς λειτουργεῖ ἔκτοτε.

Ἐδῶ εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ κλείει ἡ πρώτη περίοδος τῆς δράσεως τῆς Καλλιόπης Κεχαγιᾶ, διὰ τὴν ὁποίαν ὁ αἰδίδιμος Χίλλ ἔλεγε, ὅτι εἶχεν ἀνάγκην συγκατῆσεως εἰς τὴν ὀρηκτικὴν πολὺ πορείαν της, ὑπὸ φόβου μήπως αἱ ὑψηλὰ βλέψεις της, ἀκριβῶς διὰ τὸ ὕψος των, μείνουν ἀπροσπέλαστοι καὶ ἀπραγματοποιήτοι.

Διὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν δύναται νὰ λεχθῆ ὅτι ἡ Καλλιόπη Κεχαγιᾶ ὑπῆρξεν ὅλη ὄνειρον, ὅλη πάθος πρὸς μεγαλεῖον, πρὸς ἔξαρσιν, πρὸς δόξαν. Ἦθελε καὶ εἴξευρε νὰ δύναται, μὴ ὀπισθοχωροῦσα πρὸ οὐδενός, μὴ καμπτομένη, μὴ ἐνδίδουσα. Ἡ νεότης της, τὸ κάλλος της, ἡ φυσικὴ ἀντοχή της ἦσαν ἐφόδια πολὺτιμα διὰ τὸν δρόμον, τὸν ὁποῖον ἐχάραζε καὶ εἰς τὸν ὁποῖον ἐφαντάσθη ὅτι θὰ ἔσυρεν ὀπίσω της ὅλας καὶ ὅλους. Εἰς τὸ ὄρατον ἐξωτερικὸν προσέειδε δυνάμιν ἀκαταγώνιστον ἢ γοητευτικὴν εὐγλωττίαν τῆς γυναικός, ἡ ὁποῖα εἰς ἄλλην χώραν καὶ εἰς ἄλλο κοινωνικὸν περιβάλλον θὰ ἠδύνατο νὰ μεγαλοουργήσῃ.

Ὅπως δὴ ποτε τὸ στάδιόν της, τὸ ὁποῖον κλείει σήμερον ὁ θάνατος, ὑπῆρξεν ἀντάξιον καὶ τῶν χαρισμάτων της καὶ τῆς ἀκαταπονήτου ἐνεργητικότητος καὶ δράσεώς της. Γενεαὶ ὅλαι Ἑλληνίδων ὀφείλου εἰς τὴν γυναικᾶ αὐτὴν τὴν μὲν ὡς τῶν, μίαν μὲν ὡς βρασιζομένην εἰς τὸν πατριωτισμὸν καὶ εἰς ἰδεώδη, τὰ ὁποῖα ἐφθάναν πολλακίς εἰς ὑψηλοῦς.

Ὁ θάνατός της σημοῖε μίαν ἀπώλειαν μεγάλην διὰ τὰς γυναῖκας τῆς Ἑλλάδος, μίαν στέρησιν παιδαγωγικῆς πείρας διὰ τὸ ἔθνος, μίαν ἐλάττωσιν δυνάμεων εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ ὀρθοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον ἡ Καλλιόπη Κεχαγιᾶ εἶχε ταχθῆ ἀγωνιστὴς γενναῖος καὶ ἀκαταπόνητος.

ΧΩΡΙΣ ΟΝΟΜΑ

Ἀπὸ τὴν ἡμέραν αὐτὴν ἡ Ἑλένη ἔλαβε τὴν ὀριστικὴν ἀπόφασιν νὰ ἐπανορθώσῃ τὸ κακόν, τὸ ὁποῖον ὁ ἄνδρας της εἶχε κάμει. Εἶχε συμπέσει κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν νὰ διαβάσῃ βιβλία Ρώσων συγγραφέων, εἰς τὰ ὁποῖα, κατὰ τὸ πλεῖστον αἱ γυναῖκες ἐξείρονται, ἐξυψόνονται, φεύγουν ἀπὸ τὸν συνήθη κύκλον τῶν νοσηρῶν γυναικείων φυσιογνωμιῶν τῆς Γαλλικῆς φιλολογίας.

Ἡ Ἑλένη, ἡ ὁποῖα ἦτο δειλὴ φυσικᾶ, ἡ ὁποῖα δὲν εἶχε ποτὲ σκεφθῆ, ὅτι ἠμποροῦσε καὶ αὐτὴ νὰ κάμῃ τίποτε ἄλλο, παρὰ νὰ ἐπιβλέπῃ τὸ σπῆτι της, νὰ κλαίῃ καὶ νὰ στεναχθῆ, ἡ ὁποῖα ὑπέφερε μοιρολατρικῶς τὴν θέσιν τὴν ὁποίαν τῆς ἐδημιούργησεν ὁ ἀτυχῆς γάμος της, ἤρχισεν αἴφνης νὰ ἐξυπνᾷ εἰς νέας ἰδέας καὶ νὰ σκέπτεται καὶ νὰ ζητῆ τὸν ἑαυτὸν της μέσα εἰς τὰς γυναῖκας τῶν βιβλίων, ὅπου τελευταίως ἐδιάβαζε. Ἦτο ἄλλως τε πολὺ νὰ ἀκόμη καὶ ἠσθάνετο ὅτι ἐὰν κατάρθωνε νὰ ἐλευθερωθῆ ἀπὸ τὴν δειλιάντης αὐτὴν θὰ ἠμποροῦσε νὰ μεταβάλλῃ τὴν τύχην της, νὰ ζήσῃ καὶ αὐτὴ ὡς ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ἔχει κάποιον προορισμὸν εἰς τὴν ζωὴν.

Ὁ Ἀλέκος ἀπεροφημένος ἀπὸ τὸν ἔρωτά του δὲν ἐπρόσεξεν εἰς τὴν βαθμικὴν ἐξέλιξιν, ἡ ὁποῖα εἶχε μεταβάλλει ἐντελῶς τὸν χαρακτήρα τῆς συζύγου του. Ἐξεπλόγη λοιπὸν πολὺ, ὅταν, ἕνα βράδυ μετὰ τὸ δεῖπνον, καθ' ἣν στιγμὴν ἐτοιμάζετο νὰ κλεισθῆ, ὡς συνήθως, εἰς τὸ γραφεῖόν του, ἡ Ἑλένη τὸν παρεκάλεσε νὰ μείνῃ μαζί της, διότι εἶχε νὰ τοῦ ἀνκοινώσῃ κάτι πολὺ σοβαρόν.

Ἄς ἀκούσωμεν τὸ σοβαρὸν αὐτό, εἶπεν ἐκεῖνος ἀφηρημένος.

Ἡ Ἑλένη τὸν ἐκύτταξε καλὰ, καλὰ, ὡς διὰ νὰ ἐνοήσῃ, ἔκτο ἦτο διατεθειμένος νὰ προσέξῃ εἰς τὰ λόγια της καὶ εἶπετα τοῦ εἶπε: Φίλε μου, εἶναι ἀνάγκη νὰ φύγωμεν. Τὸ ἀναβλήθην εἰς τὸ Παρίσι ταξεῖδι τοῦ γάμου μας πρέπει νὰ γίνῃ τώρα.

Ὁ Ἀλέκος ἐπετάχθη ἀπὸ τὴν θέσιν του ἐκπληκτος. Θέλει τώρα νὰ ταξιδεύσωμεν καὶ νὰ πάμε εἰς τὸ Παρίσι μάλιστα; Ἀλλὰ εἶναι θαυμασία ἡ ἰδέα σου αὐτή. Καὶ ποτὲ δὲν ἠμποροῦσα νὰ φαντασθῶ.....

Δὲν φαντάζεσαι πολλὰ πράγματα, εἶπεν ἡ Ἑλένη, τὰ ὁποῖα ἐγὼ σκέπτομαι καὶ τὰ ὁποῖα θέλω νὰ κάμω, ἂν μὲ βοηθήσῃς.....

Καὶ χωρὶς νὰ τοῦ δώσῃ καιρὸν νὰ τὴν διακόψῃ, ἡ Ἑλένη ἤρχισε νὰ τοῦ ἐκθέτῃ βίαια, γρήγορα, με φωνὴν παλλομένην ὅλα τὰ σχέδια καὶ τὰς ἀποφάσεις της διὰ τὴν τύχην τῆς Σόνιας, διὰ τὸ μέλλον τῆς νέας αὐτῆς γυναικός, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ τύχη εἶχε φανῆ τόσον κακὴ καὶ τόσον ἀδικος. Ὅταν ὡς ἐπίλογον ἡ Ἑλένη ἐπρότεινε νὰ φέρουν ὁ

πίσω μαζί των τὴν Σόνια, ὁ Ἀλέκος σὺν τρελλῶς τὴν ἤρπασε καὶ τὴν ἐσφιγγεν εἰς τὰς ἀγκάλας του. Ἀλλὰ εἶσαι ἀληθινὸς ἄγγελος, εἶσαι θαυμασία, εἶσαι ἡ εὐγενεστέρα ὑπαρξίς τοῦ κόσμου, ἀγάπη μου.

Οὐδέποτε ὁ Ἀλέκος ὑπῆρξε τόσον τρυφερός μετὰ τὴν Ἑλένην, οὐδέποτε εἶδειε τόσον μεγάλην ἀγάπην καὶ ἀφοσίωσιν πρὸς αὐτήν, ὅσον τὸ βράδυ ἐκεῖνο καὶ τὰς ἐπομένας μέχρι τῆς ἀναχωρήσεώς των ἡμέρας. Οὔτε τὸν πρῶτον μῆνα τοῦ γάμου των ὁ Ἀλέκος δὲν εἶχε φανῆ ἐραστής εὐγενῆς καὶ τρυφερός πρὸς τὴν γυναικᾶ του τόσον, ὅσον κατὰ τὰς δέκα πέντε ἡμέρας τῆς ἐτοιμασίας τοῦ ταξιδιοῦ των.

Ἀλλὰ καὶ οὐδέποτε ἡ Ἑλένη ὑπέφερον εἰς τὸν γυναικεῖον ἐγωϊσμὸν της περισσότερον, οὐδέποτε ἔκλαυσε δάκρυα πλέον πικρὰ διὰ τὴν προδοθεῖσαν εὐτυχίαν της, ἀπὸ τὰς στιγμῆς, αἱ ὁποῖαι διεδέχοντο τὰς θερμὰς συζυγικὰς περιπτώξεις καὶ τὸ πάθος, μετὰ τὸ ὁποῖον τῆς ἐξεδήλωνε τὴν στοργὴν του.

Ὅταν τὸ βράδυ ἐκεῖνο τοῦ ἀνεκοίνωσε τὰς σκέψεις της, μέσα εἰς τὰ βράθη τῆς ψυχῆς της ἔτρεφε τὴν κρυφίαν ἐλπίδα, ὅτι ἴσως ἐκεῖνος θὰ συνήρατο, ὅτι ἴσως θὰ ἐσθάνετο τὸ μέγεθος τῆς θυσίας της, ὅτι ἴσως θὰ ἦτο ἀρκετὰ τίμιος, ὥστε νὰ μὴ δεχθῆ τοῦλάχιστον ἀμέσως τὴν πρότασιν της, ὅτι ἐπὶ τέλους θὰ τῆς ἔκρυπτεν ἀπὸ σεβασμῶν πρὸς τὸν πόνον της τὴν χαρὰν του διὰ τὴν ἀπόφασιν της αὐτὴν. Ἰσως μάλιστα αἱ ἐλπίδες της ἐφθάναν εἰς τὸ σημεῖον, νὰ πιστεύσῃ ὅτι θὰ ἀπέκτα τὴν ἀγάπην του καὶ ὅτι ἡ ζωὴ της εἰς τὸ μέλλον θὰ μετεβάλλετο.

Καὶ τὴν ἐλπίδα της αὐτὴν ἐνεθάρρυναν διὰ μίαν στιγμὴν αἱ πρῶται περιπαθεῖς τρυφερότητες τοῦ Ἀλέκου. Ἀλλ' ἡ στιγμὴ τῆς ὥραιας αὐτῆς πλάνης ὑπῆρξε πολὺ βραχεῖα καὶ ἡ δυστυχισμένη γυναικᾶ ὑπέστη τὸ μακρύτερον νὰ σφυγμομετρήσῃ τὴν ψυχικὴν εὐτυχίαν τοῦ ἀνδρός της μετὰ τὸ μέτρον τῆς τρελλῆς τρυφερότητος, δι' ἣς τὴν περιέβαλε, ἀφ' ἣς στιγμῆς ἐσκέφθη νὰ τὸν ἐπαναφέρῃ πλησίον ἐκείνης τὴν ὁποῖαν ἠγάπα.

Ἡρωικὴ ἐν τούτοις καὶ ἀμετάπειτος εἰς τὴν ἀπόφασιν της δὲν εἶδειε τίποτε πρὸς αὐτόν, δὲν τὸν ἀφῆσε κἄν νὰ ὑποπτευθῆ τὰ δάκρυα, τὰ ὁποῖα ἔχυνε καὶ τὸν πόνον ὁ ὁποῖος τὴν συνέτριβε. Τὰς τελευταίας μόνον ἡμέρας προσεπάθει νὰ τὸν ἀποφεύγῃ περισσότερον, τρέχουσα εἰς τὰ μαγαζιά καὶ νὰς ραπτρίας διὰ τὰ φορέματα τοῦ ταξιδιοῦ της καὶ διὰ τὰς ἀγορὰς τῶν μυρίων μικρολογημάτων τῶν ὁποῖων ἔχουν ἀνάγκην οἱ ταξιδεύοντες. Ἐπειτα ἔκαμνεν ἐπισκέψεις ἀποχαριτισμοῦ, ἐπιδεικτικώτατα ἐξέφραζε τὴν χαρὰν της, διότι ὁ Ἀλέκος εἶχε πεισθῆ νὰ τὴν συνοδεύσῃ δι' ὑπόθεσιν τῆς ἐξαδέλφης του, ἡ ὁποῖα ἀπῆται τὴν ἄμεσον ἐπέμβασιν καὶ τῶν δύο των.

Τόσον δὲ ἠθελε νὰ γίνεαι πιστευτὴ, ἀπὸ τόσον πυρετὸν αὐτοῦποβολῆς ἀλτροῦσμοῦ εἶχε καταληφθῆ, ὥστε κατάρθασε νὰ πείσῃ ὅλους ὅσοι τὴν ἤκουαν, ὅτι τὰ πράγματα ἦσαν πραγματικῶς, ὡς αὐτὴ τὰ περιέγραφε. Τότε καὶ οἱ περισσότερον ἔχτροι τοῦ Ἀλέκου εἶχαν ἀρχίσει νὰ σκέπτωνται ὅτι εἶχαν ἀπατηθῆ, τίς οἶδε ἀπὸ ποῦτον κακοῦθη, ὅ

όποιος είχε συμφέρον να συκοφαντήσει και διασύρη την διαγωγή του.

Την παραμονήν μάλιστα της αναχωρήσεώς των εκάλεσεν εις γεύμα όλους τους συγγενείς της, οι όποιοι τόσον την επίστευσαν ένθουσιασμένην διά τὸ ταξείδι αὐτὸ και διά τὸ σχέδιόν της νὰ ἐπαναφέρη τὴν Σόνιαν ὥστε ὁ πατέρας της προσέφερον ἕνα ποσὸν πέντε χιλ. ἀκόμη φράγκων διὰ νὰ κάμη ἡ κόρη του ὅσας ἀγορὰς ἤθελε και νὰ προσφέρη ἐκ μέρους του ἕνα ὠραῖον δῶρον εἰς τὴν κ. Ἀνθοπούλου. Πρέπει νὰ σημειωθῆ ὅτι ὁ κύρ Σταυράκης δὲν εἶχε παύσει νὰ σκέπτεται τὸ δυνατόν τοῦ συνοικιστοῦ του με τὴν κ. Ἀνθοπούλου, τὴν μάλιστα, ὅπου ἡ ἐπιστροφή της εἰς Ἀθήνας ἦτο ἀποφασισμένη. Κύτταξε νὰ μᾶς φέρῃ και κανένα μαγικὸ βοτάνι ἀπὸ ἐκεῖ, ἀπὸ τὴν Φραγκιά γιὰ νὰ ξανακνείωσωμεν, εἶπεν εἰς τὴν κόρην του, ἐνῶ ἔφερε τὰ χέρια του εἰς τὰ ἄσπρα του γένηα.

Ἡ Ἐλένη ὑπεσχέθη ὅτι ἤθελαν, ἔπινεν εἰς ὑγείαν των και ἀδειαζε τὸ ποτήρι της τόσον, ὥστε ἡ προσποιημένη εὐθυμία της τῶν πρώτων στιγμῶν μετεβλήθη εἰς πραγματικήν. Ἄλλως τε τὸ τέχνασμα αὐτὸ ἐπανελάμβανε κάθε βράδυ εἰς τὸ τραπέζι νὰ πίνῃ τρία και τέσσαρα ποτηράκια κρασί διὰ νὰ γίνεται ζωηρὰ και εὐθυμος και νὰ μὴ ἀφίγη νὰ προδοθῆ ἡ ἀληθινὴ τῆς ψυχῆς της κατάστασις.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Ὁ μαῦρος ἄγγελος.

Βεβαίως καὶ σπουδαῖον συμβαίνει εἰς τὸ σπίτι. Ἐνας πυκνὸς πέπλος λύπης ἀπλοῦται ὑπεράνω ὄλων. Ἡ ἀδελφούλα εἶνε ἄρρωστη.

Τὴν περασμένην βραδιά ἦτο κατακόκκινη εἰς τὸ πρόσωπον· ἐγελοῦσε πολὺ, ἦτο πολὺ ἀνήσυχος, ἐκινούσε τὰ ποδαράκια της εἰς τὸν ἀέρα και δὲν κατῴρθωναν νὰ τὴν ἡσυχάσουν. Ἡ μαμὰ ἔλεγε: «Πόσον εἶνε εὐθυμη». Ἄλλ' ὁ μπαμπᾶς δὲν ἦτο πολὺ εὐχαριστημένος. Τὴν νύκτα ἡ μικρούλα ἤρχισε νὰ βήχῃ. Ὁ ἰατρός ἤλθε τὴν ἐπομένην τὸ πρωί. Ἀφοῦ τὴν ἐξήτασε καλὰ, εἶπε ὅτι εἶχε βρογχίτιδα και ὅτι ἔπρεπε νὰ εἶνε πολὺ προσεκτικοί, διότι ἄλλως τὸ κακὸν ἠδύνατο νὰ γίνῃ σοβαρότερον. Ὁ μπαμπᾶς ὠχρίασεν ὀλίγον, ἡ μαμὰ ἄρχισε νὰ κλαίῃ και ἡ παραμάνα ἐκτὸς ἑαυτῆς, ἀπὸ τὴν σύγχισιν ἐκάθησε μέσα εἰς τὴν λεκάνην τοῦ μωροῦ, ἡ ὁποία ἦτο ἀπὸ κάτω ἀπὸ μιὰ καρέκλα ὀπίσω της. Ὁ Τρότ ἦτο καταφοβισμένος. Ὅταν εἶνε κανεὶς πολὺ ἄρρωστος, εἶνε περιστάσεις ὅπου ἠμπορεῖ και ν' ἀποθάνῃ. Εἶνε δυνατόν νὰ συμβῆ αὐτὸ και εἰς τὴν Λουκία;

Καυμένη ἡ μικρούλα Λουκία! ἔχει τὸ ὕφος τόσον πολὺ κουρασμένο! Πρὶν, μόλις ἀνοίγε τὰ μάτια, ἄρχιζε ἀμέσως νὰ κινῆ ἀδιακόπως τὰ χέρια και τὰ πόδια. Θὰ ἔλεγε κανεὶς ὅτι μέσα της ἦτο ἕνα πλῆθος μικρῶν ἐλατηρίων, τὰ ὁποῖα εἶχον ἀνάγκην νὰ κινηθοῦν, νὰ πηδήσουν. Ἐκανε μορφασμούς, ἐφώναζε, ἐγελοῦσε, κηλαιδούσε σὰν πουλάκι. Ἐμεῖς ἐκουραζόμεθα ἀπὸ τὴν ζωηρότητά της. Τώρα εἶνε

πολὺ διαφορετικὴ! Δὲν φωνάζει πλέον, δὲν κινεῖται πλέον, δὲν γελᾷ πλέον. Εἶνε ἡσυχῇ, ἡσυχῇ, μέσα εἰς τὴν κούνια της, σιωπηλῇ, ὠχρὰ με τὰ μαγουλάκια της ζωωμένα. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἕνας ξηρὸς βήχας τὴν ἐνοχλεῖ. Γίνεται κατακόκκινη και φαίνεται ὅτι αὐτὸ τὴν κάμνει νὰ ὑποφέρῃ πολὺ. Τὰ ἐφανέρονε ὅλα με ἕνα μορφασμόν, σὰν νὰ ἤθελε νὰ κλάψῃ, ἀλλὰ δὲν ἔκλειε διότι ἦτο πολὺ κουρασμένη. Ἡσθάνετο περιέργους διαταραχὰς μέσα εἰς τὸ στομάχι της. Ὁ Τρότ τῆς γελᾷ, τῆς κάνει κινήσεις φιλικὰς, ἀλλ' ἐκείνη δὲν τὸν κυττάζει. Μένει σχεδὸν πάντοτε με τὰ μάτια μισκλειστα, τὸ ὕφος ἀδύατον, και ὅταν σηκῶνῃ τὰ βλέφαρα κυττάζει μακριὰ, μακριὰ, σὰν νὰ βλέπῃ πράγματα, τὰ ὁποῖα ἡμεῖς δὲν διακρίνομεν. Τί κυττάζει με αὐτὸν τὸν τρόπον; Χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ ὁ Τρότ ἀκολουθεῖ τὴν διεύθυνσιν τῶν κουρασμένων ματιῶν της, με τὴν ἐλπίδα νὰ ἴδῃ κατὶ τὸ περίεργον. Τί εἶνε αὐτὸ τὸ ὅσον κάμνει ἐντύπωσιν εἰς αὐτήν, ὅπου ὅλα τὰ εὐρίσκει ὅμοια. Ἐξάρνα μιὰ λυπητερὴ σκέψις καταλαμβάνει τὴν καρδιά τοῦ Τρότ. Ποῖος ἤξεύρει ἐὰν ἐδῶ κάτω δὲν βλέπει τοὺς ἀγγέλους, οἱ ὁποῖοι τὴν ἔφερον πρὸ τόσου ὀλίγου καιροῦ; Ἐὰν δὲν τῆς κάμνουν σημεῖα με τὰ πτερὰ τους τ' ἀνοικτὰ; Ποῖος ἤξεύρει ἐὰν δὲν ἐθαρέθηκε νὰ ζῆ και δὲν θέλει νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς αὐτὸν τὸν ὠραῖον παράδεισον, διὰ τὸν ὅποιον κλαίει τόσον συχνὰ, ἐκεῖ ὅπου ποτὲ δὲν ὑποφέρουν και δὲν κλαίουσιν ποτέ; Καὶ ἐμπρὸς εἰς τὸ ἀδυνατισμένο αὐτὸ πλασματάκι ὁ Τρότ ὑποφέρει πολὺ, αἰσθανόμενος ἀορίστως, εἰς τὰ περίξ δυνάμεις ἀγνώστους και ἀκαταμαχῆτους εἰς τὴν ἀνθρωπίνην δύναμιν. Καὶ καθισμένος κοντὰ εἰς τὸ μαξιλάρι τῆς μικρούλας τῆς ψιθυρίζει με συμπάθειαν συμβουλὰς: νὰ ἔχῃ ὑπομονήν, νὰ πέρνῃ τὰ γιαιτρικὰ και νὰ μὴ λυπῆ τόσον πολὺ τὴν μαμὰ και νὰ μὴ ἀπελπίζῃ τὸν μπαμπᾶ, ὁ ὁποῖος εἶνε τόσον καλός. Κατ' ἀρχὰς μερικὰς φορὰς ἡ ἀδελφούλα ἦτο ὀλίγον ἐνοχλητική. Ἐφώναζε ὅταν ἤθελαν οἱ ἄλλοι ὀλίγην ἡσυχίαν. Ἡ μαμὰ ἔπρεπε νὰ τὴν πέρνῃ, ὅταν ἀκριβῶς ὁ Τρότ ἤθελε νὰ τὸν πάρῃ εἰς τὴν ἀγκυλιά της, ἐκοιμήτο ὅταν ἤθελε ἐκεῖνος νὰ κάμη θόρυβον. Μόνος τώρα. Ὁ Τρότ αἰσθάνεται πόσον τὴν ἀγαπᾷ και ἂν ἔφευγε δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ παρηγορηθῆ πλέον, οὔτε με τὸν Πρὸς τὸν γάττο του, οὔτε με τὸν Ζίπ, τὸ μαῦρο σκυλάκι του. Μιὰ φορὰ ὁ Τρότ ἡσθάνετο. Πόσον ὑπέφερε! Δυνατὸν και αὐτὴ ἡ καυμένη μικρούλα νὰ ὑποφέρῃ τὸ ἴδιον! Διατὶ τὸ ἐπιτρέπει ὁ Θεός;

Διατὶ τὸ ἐπιτρέπει ὁ Θεός; Ὁ Τρότ ἐπαναλαμβάνει αὐτὴν τὴν ἐρώτησιν μόνος. Καὶ διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὴν ζωὴν του, ἕνα εἶδος ἀορίστου ἀνησυχίας τοῦ γεμίζει τὴν καρδιά. Διατὶ ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος εἶνε τόσον καλός ἐπιτρέπει τέτοια πράγματα; Διατὶ ἐπιτρέπει νὰ ἔχῃ ἡ μαμὰ μιάν τόσον μεγάλην λύπην; Βεβαίως δὲν θὰ ἐπρόσθεζε, θὰ ἦτο ἀπησχολημένος εἰς ἄλλην ὑπόθεσιν... Ἄλλ' ὄχι. Αὐτὸς αἰσθάνεται ὅλα. Αὐτὸς γνωρίζει ὅλα. Ἀκόμη χθὲς τὸ ἔλεγε ὁ ἐφημέριος. Γνωρίζει ὅτι ἡ Λουκία εἶνε ἄρρωστη και τὸ ἐπιτρέπει. Διατὶ; Βεβαίως θὰ εἶνε κάποια αἰτία τὴν ὁποῖαν μόνον οἱ μεγάλοι δυνατοὶ νὰ γνωρίζουν. Πρέπει νὰ ἐρωτήσῃ. Δὲν εἶνε περιστάσις νὰ τὸ ἐρωτήσῃ οὔτε εἰς τὸν μπαμπᾶ, οὔτε εἰς τὴν μαμὰ· εἶνε πολὺ ἀπη-

σχολημένοι· ἡ διδασκάλισσα του εἶνε ἀγγλίς, και δὲν θὰ ἔχῃ βέβαια ἀκριβεῖς ιδέας εἰς αὐτὸ τὸ ἀντικείμενον. Καὶ ἡ Jane ἡ Τερέζα και ὁ Βερτράνδος δὲν εἶνε τόσον μορφομένοι. Ἡ κυρία Τρεάν θὰ τὸ ἤξεύρῃ, ἀλλὰ δὲν ἠμπορεῖ νὰ ὑπάγῃ εἰς αὐτήν... .

Ἡ νύκτα πέρασε πολὺ ἄσχημα. Ὁ Τρότ ἐξύπνησε ἤκουσε εἰς τὸ κάτω πάτωμα τὸν φοβερὸ αὐτὸ ξηρὸ βήχα· ἐνόησε ὅτι ἦσαν ἐξυπνοὶ, ἄκουσε βήματα ὅπου πηγαίνοντο. Χωρὶς ἀμφιβολία ἡ μικρούλα ὑπέφερε πολὺ! Ἐξύπνησε πάλιν μετὰ τὰ μεσάνυχτα και μισοκοιμισμένος ἀκόμη ἡσθάνθη σὰν νὰ τὸν ἐπίεζε κάποιο βάρος. Τὸ πρωτὸ ὅταν ἐσηκώθη, ἐνόησε ὅτι ὅλα ἐπήγαιναν ἀνάποδα. Ὁ μπαμπᾶς ἦτο πολὺ συλλογισμένος, τὴν μαμὰ δὲν ἠμποροῦσε νὰ τὴν δῆ, δὲν τοῦ ἐπέτρεπαν νὰ πλησιάσῃ, εἰς τὴν ἀδελφούλα. Ἐπειτα ἔγινε μεγάλη ταραχὴ, ὅλοι ἦσαν ἀνωκάτω.

Χωρὶς νὰ γνωρίζῃ τὸ δικτὶ, ὁ Τρότ ἐσυλλογίζετο τοὺς μαύρους ἐκείνους ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι φαίνονται νὰ περνοῦν και νὰ κρατοῦν κάσες μαῦρες....

Ὁ ἰατρός ἤλθε τὸ πρωτὸ ἐνωρίτερον ἀπὸ τὸ σὺνθηδες. Ὁ Τρότ ἦτο εἰς τὸ περιόλι λυπημένος και συγχισμένος με αὐτὸ τὸ ζῶον τὸν Ζίπ, ὁ ὁποῖος δὲν ἐνοεῖ τίποτα και θέλει εἰς ὅλας τὰς περιστάσεις νὰ παίξῃ. Ὁ γιαιτρός ἐπέρασε ἐμπρὸς του. Ἐχει τὸ ὕφος ὅτι γνωρίζει πολλά, με τὰ ἄσπρα σχεδὸν μαλλιά του και τὰ μεγάλα ματογάλια του. Αὐτὸς ὅπου περιποιήθηκε τόσους ἀρρώστους θὰ ἠμπορῆ ἀναμφιβόλως νὰ εἶπῃ εἰς τὸν Τρότ....

Ὁ γιαιτρός εἶνε εἰς τὴν σκάλα, σφίγγει τὸ χέρι τοῦ μπαμπᾶ, τοῦ λέγει κατὶ, κατεβαίνει και προχωρεῖ εἰς τὸν δρόμον· μιὰ φωνίτσα τὸν φωνάζει:

— Κύριε γιαιτρέ!

Σηκόνει τὸ κεφάλι και βλέπει τὸν Τρότ ἐμπρὸς του.

— Θὰ γιαιτρευθῆ γρήγορα ἡ ἀδελφούλα μου;

— Τὸ ἐλπίζω, μικρούλη μου, τὸ ἐλπίζω πολὺ.

— Σὰς παρακαλῶ, μοῦ λέγετε γιαιτὶ ὁ Θεὸς ἐπιτρέπει ἡ ἀδελφούλα νὰ εἶνε ἄρρωστη;

Ὁ γιαιτρός φαίνεται πῶς δὲν ἤξεύρει τί ν' ἀπαντήσῃ, βήχει και μένει μερικὰ λεπτὰ σιωπηλός.

— Ὅλα τὰ μωρὰ εἶνε καμμιά φορὰ ἄρρωστα, εἶνε ἀναγκαῖον, διότι ἔπειτα εἶνε καλλίτερα.

Ὁ Τρότ μένει πολὺ ὀλίγον εὐχαριστημένος ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἀπάντησιν. Ἄλλ' ἀφοῦ ὅλα τὰ μωρὰ ὑποφέρουν ἔτσι, αὐτὸ τοῦλάχιστον εἶνε ἡσυχαστικόν.

— Τότε, δὲν εἶνε ἀλήθεια, δὲν θ' ἀποθάνῃ γιαιτρέ και ὁ ἄγγελος δὲν θὰ τὴν πάρῃ πάλιν;

Ὁ γιαιτρός εἶνε πολὺ ταραγμένος, εἶνε και αὐτὸς πατέρα και ἐνθυμεῖται ἕνα παιδάκι του ὅπου ἔχασε. Ἐπειτα ἀπὸ μιὰ στιγμούλα ἀπαντᾷ.

— Ὅχι μικρούλη μου, θὰ τὴν γαιτρέψουμε, και θὰ εἴμεθα ὅλοι τριγύρο, ὥστε ὁ ἄγγελος δὲν θὰ ἠμπόρῃ νὰ τὴν ἐκναπάρῃ. Ὁ Τρότ εἶνε εὐχαριστημένος ἀπ' αὐτὴν τὴν ἀπάντησιν και ἀφοῦ ἔφυγε ὁ ἰατρός τὴν συμπληρεῖ και τὴν μελετᾷ με τὴν μικρὰ ψυχὴν του. Ἀνάγκην νὰ εἶνε πλησίον της, νὰ τὴν κρατοῦν και νὰ τὴν χαϊδεύουν. Τώρα ἐνοεῖ διατὶ ἡ μαμὰ και ὁ μπαμπᾶς δὲν τὴν ἀφίνουν και εἶνε πάντοτε

κοντὰ εἰς τὴν κούνια της! Ἐτσι και ἂν ἔλθῃ ὁ ἄγγελος δὲν ἠμπορεῖ νὰ τὴν πάρῃ. Καὶ ὁ Τρότ τὴν μελετᾷ αὐτὴν τὴν ιδέαν ὅλην τὴν ἡμέραν, ἔως τὸ βράδυ ὅπου με ὅλην τὴν καρδιά του παρεκάλεσε εἰς τὴν προσευχὴν του διὰ τὴν ἀδελφούλα του και ἐκοιμήθη. Ἄλλ' ὁ ὕπνος του εἶνε ταραγμένος· βλέπει νὰ πετοῦν ἄγγελοι με πτερὰ μαῦρα και νὰ φεύγουν κρατῶντας κατὶ εἰς τὰ χέρια τους... Ἐξυπνᾷ ὅπως τὴν περασμένη νύκτα ἀνάμεσα εἰς τὸ σκοτάδι. Τὴν πρώτην στιγμὴν δὲν ἐνοεῖ ποῦ εὐρίσκεται, ἀλλ' ἰδοῦ ἀκούεται ὁ μικρὸς βήχας. Τότε ἐνθυμεῖται ὅλα και καταλαμβάνεται ἀπὸ μεγάλην στενοχωρίαν. Μεγάλῃ ἡσυχίᾳ βασιλεύει παντοῦ, δὲν ἀκούεται τίποτε. Βεβαίως ὅλοι κοιμοῦνται ἀπόψε, και κανεὶς δὲν θ' ἀκούσῃ τὸν ἄγγελο με τὰ μαῦρα πτερὰ, ὁ ὁποῖος ἔρχεται σιγά... .

Ὁ Τρότ φοβᾷται φοβερὰ τὴν νύκτα. Φοβᾷται τὸ κρύο, φοβᾷται νὰ εἶνε μόνος! Ὅχι, αὐτὸς δὲν ἠμπορεῖ νὰ κάμη τίποτε. Ἀκούει με προσοχὴν. Ἀκούονται φωναὶ σιγαλαί, ἀόριστοι. Αἰσθάνεται τὴν μαῦρην σιωπὴν, ἡ ὁποία εἶνε εἰς τὸ σπίτι. Ἐπειτα ἀκούεται πάλιν ὁ μικρὸς ξηρὸς βήχας, ὁ ὁποῖος φαίνεται σὰν μεγάλος στεναγμός....

Ἡ πόρτα τῆς κάμαρας τοῦ Τρότ ἀνοίγει. Ἐνα ἐλαφρὸ μικρὸ βῆμα κατεβαίνει ψάχνοντας τὴν σκάλα. Ἡ πόρτα τῆς κάμαρας τῆς Λουκίας ἀνοίγει σιγά, σιγά και τὸ ὠχρὸ φῶς ἐνὸς καντιλιοῦ φωτίζει ἕνα μικρὸ ἄσπρο φάντασμα, τὸ ὁποῖον εἰσέρχεται. Δὲν εἶνε ὁ ἄγγελος ὅπου φοβοῦνται. Τὸ μικρὸ φάντασμα κάθεται χωρὶς νὰ κάμη θόρυβο σὲ μιὰ καρέκλα κοντὰ εἰς τὴν κούνια, σκύβει εἰς τὴν μικρούλα ὅπου κοιμᾷται και πιάνει τὸ ἕνα χεράκι της ἀνάμεσα εἰς τὰ δικὰ του.

Τώρα εἶνε καλὰ προφυλαγμένη. Ὁ ἄγγελος δὲν θὰ ἠμπόρῃ νὰ τὴν πάρῃ. Λίγο, λίγο, τὸ κεφάλι τοῦ μικροῦ φαντάσματος γέρνει σὲ τὸ στήθος. Καὶ ὅταν με τὴν πρώτη λάμψιν τῆς ἡμέρας ἡ μαμὰ ἐξύπνησε, εἰς τὴν μεγάλην πολυθρόναν της, ἔπειτα ἀπὸ ἕνα βαρὺ ὕπνον και ἐπλησίασε εἰς τὴν κούνια, κατευχαριστημένη ἀπὸ τὴν καλιτέρευσιν τῆς νύχτας, δὲν ἠμπόρῃσε νὰ κρατήσῃ μιὰ φωνὴν ἐκπλήξεως. Ἀκουμισμένος εἰς τὴν κούνια τῆς ἀδελφούλας ὁ Τρότ με τὸ νυκτικόν του ὑποκάμισο ἐκοιμήτο παγωμένος, προφυλάττοντας τὴν ἀδελφούλα του νὰ μὴ ἔλθῃ ὁ ἀγνωστος ἄγγελος.

(Κατὰ τὸ Ἰταλικόν)

Εἰθ. Νικολαΐδου

ΤΟ ΗΛΙΟΤΡΟΠΙΟΝ

Ἡ Μαρία Εὐτυχία Λεντζίσκα θυγάτηρ τοῦ βασιλέως τῆς Πολωνίας Στανισλάου τοῦ Ιου ἐγεννήθη εἰς Posen τῆ 23 Ἰουνίου 1703. Ἀνατραφεῖσα ὑπὸ τοῦ πατρὸς της ἀνθρώπου μεγίστης ἀξίας και ὑπὸ τῆς παιδαγωγοῦ της κομησσης Μουζίνσκα, ἡ νεαρὰ πριγκήπισσα κατέστη ἐνάρετος, καλὴ και ἀγχίνους, τόσον ὥστε ἀξίως ἔφερε τὰ ὑπὸ τοῦ παρισνοῦ λαοῦ δοθέντα εἰς αὐτὴν ὀνόματα τῆς καλῆς και σοφῆς βασιλισσης.

Ἡ Μαρία Λεντζίσκα ὠμίλει ὀρθότατα τὴν πολωνικὴν, τὴν μητρικὴν τῆς γλωσσάν, τὴν λατινικὴν, ἰταλικὴν καὶ γερμανικὴν. Ταχεῖα εἰς τὰς κινήσεις καὶ ἀποφάσεις τῆς, διορατικὴ καὶ νοήμων, κρίνουσα ὀρθῶς τὰ πάντα, ἡ βασίλισσα ἀφίνετο ἐνίοτε χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ εἰς τὸ νὰ σκόπητῃ τοὺς μετ' αὐτῆς συνομιλοῦντας διὰ τὸ ὅποιον ἔπειτα ἠσθάνετο μεγίστην θλίψιν. Ἡ κ. δὲ Μουσύ κυρία ἐπὶ τῶν τιμῶν, ὀλιγώτερον πεπαιδευμένη, ἐν τούτοις δυναμένη νὰ ἐξουσιάζῃ τὸν ἑαυτὸν τῆς, δὲν ἐτόλμησε ποτὲ νὰ εἶπῃ τι εἰς τὴν βασίλισσαν διὰ τὴν διαγωγὴν τοῦ βασιλέως· καὶ ἐάν ποτε οἱ ἄλλοι ἐδοκίμαζον ν' ἀποδείξουν εἰς αὐτὴν ὅτι εἰς εὐρεὶ ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἐπροσποιεῖτο ὅτι δὲν βλέπει, ἔλεγε· «Πάντοτε θὰ τῆς ἀνακοινῶ τὰ μυστικά μου, χωρὶς νὰ ἔχω τὴν ἀπαίτησιν νὰ γνωρίσω τὰ ἰδικὰ τῆς· εἶμαι καὶ ὀφείλω νὰ ἤμαι μία τυφλὴ ἀκόλουθος τῆς.

Ἡ Μαρία Λεντζίσκα ἐξ αἰτίας τοῦ συζύγου τῆς θὰ ἦτο δυστυχεστάτη, ἐάν ἦτο χυδαία γυνή. Ἄλλ' ἡ πολλὴ φρόνησις, ἣτις ἐκάνονισε τὴν ζωὴν τῆς, ἣτις ὑπῆρξε πλήρης ἀσχολιῶν καὶ ἡ φροντίς τῆς ὅπως ἀρέσκῃ εἰς τὸν σύζυγον

τῆς, τὴν ἔκκαμαν νὰ λησμονῇ τὰ θλίψεις τῆς καὶ νὰ αἰσθάνηται κάποτε μερικὰς ἠθικὰς εὐχαριστήσεις.

Ἡ ζωγραφικὴ ἦτο μία ἐκ τῶν προσφιλῶν τῆς διασκεδάσεων· ἡ βοτανικὴ ὡσαύτως τὴν ἀπασχολοῖ ἀρκετά, ἀλλὰ καὶ πολὺ ἠγάπα τὰ ἄνθη.

Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἦτο συνήθεια νὰ διέρχωνται ἡμέρας τινὰς εἰς τὰ μοναστήρια, ἡ δὲ μονὴ τῆς Μονμάρτρης ἦτο ἡ πλέον συχνάζομένη. Ἡ Μαρία Λεντζίσκα κατεῖχε κελλίον εἰς αὐτὴν, ἐντὸς μαγευτικωτάτου κήπου μετ' ἄλλων ἀμπέλους, ὅπου ἠγάπα ἡ βασίλισσα νὰ περιεφεύρηται ὅταν ἦν θιζόν. Ἡ εὐωδία τὴν ὁποῖαν οἱ πέριξ ἀμπελώνες ἐσκόρπιζαν τῆς ἦτο ἰδιαιτέρως εὐχάριστος.

Ἡ ἀγαθὴ βασίλισσα ἠγάπα ἀκόμη ὡς τόπον διαμονῆς τῆς καὶ τὸν πύργον τῆς Κομπιένης. Ἐδῶ τὴν εἴλκυον αἱ βραβεῖαι τοῦ δάσους εὐωδία. Ἠρέσκετο νὰ διατρέχῃ τὰς δεινὰς ἀποφύτους καὶ σκιερὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, ἐνθὰ ἀπὸ μακρὰν ἔβλεπεν διερχομένους τὰς δορκάδας καὶ τὰς ἐλάφους. Ἐν ἄλλο αἴτιον τὴν εἴλκυεν ἀκόμη πρὸς τὸ μέρος αὐτό.

Ἡ μονὴ τῶν Καρμελιτιδῶν κειμένη ἀπέναντι τοῦ πύργου

— Ἰσως ὑπῆρξε μνηστευμένος! εἶπεν εὐθύμως ἡ Δις Darnenilles. Ὅθ' ἦτο παράδοξον.

— Ὑπῆρξα τῷ ὄντι, ἀπήντησεν, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἔχει τίποτε τὸ ἀστεῖον.

— Ἐμπρὸς ἀγαπητέ μοι, διηγῆσου μας αὐτὸ τὸ μεγάλο γεγονός! εἶπεν ἡ νέα γυνή, ὅταν ἐκαθήσασιν νὰ δειπνήσωμεν.

— Μὴ γελᾶτε! εἶπεν ὁ Morel. Ἠρραβωνίσθη τῷ ὄντι, ἀλλὰ καὶ οἱ ἀρραβωνῆες μου δὲν ἴσαν διάφοροι τῶν τοῦ θεάτρου.

— Ἄ! ἀνέπνευσα, εἶπεν ἡ ἠθοποιός. Εἰς ποῖον ἔργον;

— Εἰς ἔργον τὸ ὅποιον δὲν εἶχε τίτλον καὶ τὸ ὅποιον οὐδεὶς εἶδεν.

— Εἰς τὸ θέατρον τῆς ζωῆς...

Ἡ Κωμωδὸς ἐπέφερε τὰς λέξεις ταύτας βραδέως, ὡς αἱ ἀναμνήσεις νὰ τοῦ ἐπροξένουν κακόν.

— Ὁμίλει φίλε! τῷ ἔλεγον, χωρὶς νὰ γελῶ αὐτὴν τὴν φορὰν.

* * *

— Μάλιστα! ὑπῆρξα ἀρραβωνιασμένος δύο μῆνας! εἶπε μετὰ στιγμὴν κατανύξας. Εἶσθε ἐκπεληγμένοι, δὲν εἶναι ἔτσι, εἶναι πράγματι παράδοξος ἱστορία. Ἡ νέα κόρη ἀπέθανεν ἤδη, δύναμαι νὰ ὁμιλήσω.

Εἶχαν περάσει μερικὰ ἔτη ἀφότου εἶχον ἀπομακρυνθῆ ἀπὸ τὸ γυμνάσιον, ὅπου ἤμην ἐκ τῶν πρώτων μαθητῶν, εἶχον λάθει δὲ καὶ τὸ βραβεῖον τοῦ Ὄρειου. Ἐξῶν εὐτυχῆς, ὑπερήφανος διὰ τὰ κατορθώματά μου, διασκεδάζων ὀλίγον, κατὰ βῆθος ὅμως πολὺ σκεπτικός, εἰς ὅλα τὰ πράγματα.

Λοιπόν, ἕνα βράδυ, ἐνῶ ἤμην εἰς τὴν οἰκίαν μου, βυθισμένος ἡσύχως εἰς τὴν μελέτην, ἤκουσα εἰς τὴν θύραν μου κτύπημα ἐπιφυλακτικὸν καὶ εὐρέθη ἀπέναντι ἡλικιωμένης κυρίας, μετ' ὕψος σεβάσιμον καὶ μετ' ἐπιβλητικὸν ἐνδυμασίαν.

Τῆς προσέφερα κάθισμα καὶ ἐξήταξα ἡσύχως τὸ παρουσιαστικόν τῆς.

— Συγχαρήσατέ με κύριε, εἶπεν. Ἐρχομαι νὰ σᾶς εὐρῶ διὰ μίαν χάριν, ἡ ὁποία μοι προξενεῖ πολλὴν λύπην. Ἄλλ' ἐάν ἀπειθῶμαι εἰς ὑμᾶς, εἶναι διότι γνωρίζω τὴν ἰκανότητά σας, γνωρίζω ὅτι ἔχω νὰ κάμω μετ' εὐγενῆ ἀνθρώπων. Ὀνομάζομαι Δ... Δὲν ἔχω μεγάλην περιουσίαν. Ὁ σύζυγός μου ἀπέθανεν ἐσχάτως καὶ δὲν ἔχω πλέον δι' οἰκονόμιαν παρὰ μίαν κόρην δέκα ἐννέα ἐτῶν.

Αὐτὸ τὸ παιδίον ἀποθνήσκει κύριε, ἀποθνήσκει ἀπὸ ἀσθενείαν πολὺ βραδείαν, ἀλλ' ἡ ὁποία δὲν θεραπεύεται ἀπὸ τὸ στήθος. Τίποτε δὲν ὀφείλει, φεῦ! καὶ ἔχω πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτὸ τὸ θέαμα

εἶχεν ἠγουμένην τὴν κ. Δεσκαζὲλ ὀνομαζομένην κατὰ τὸ θρησκευτικὸν ἔθιμον μητέρα τῆς Ἀναστάσεως, γυναικὰ μετὰ πολλὰ προτερήματα καὶ στενὴν φίλην τῆς βασιλίσσης. Καθὼς εἰς τὴν Μονμάρτρην, οὕτω καὶ εἰς τὸ Κάρμελ εἶχε τὸ κελλίον τῆς, ἡ δ' ἐν αὐτῷ διαμονὴ τῆς προέδιδεν εἰς τὴν μονὴν μεγάλην ἀγαλλίασιν.

Κατὰ τὸ ἔτος 1751 ὁ Κάρολος δὲ λα Κονταμῖνος, σοφὸς βοτανικός, ἐπιστρέφων ἐκ Περού, μετέβη εἰς τὴν Κομπιέννην, ἵνα ἐπισκεφθῇ τὴν μητέρα τῆς Ἀναστάσεως. μετ' ἧς συνεδέετο διὰ στενῆς συγγενείας. Πολλάκις ἡ συμπαθὴς ἄνασσα ὑπῆρξε τὸ θέμα τῆς ὀμιλίας τῶν καὶ μίαν ἡμέραν, καθ' ἣν ἡ ἠγουμένη ἀνέφερε περὶ τῆς ἰδιαιτέρως κλίσεως τῆς βασιλίσσης πρὸς τὰ εὐώδη ἄνθη, ὁ λα Κονταμῖνος εἶπεν: «ὦ! ἐξαδέλφη μου ἔφερα ἀπὸ τὰ ταξείδιά μου ἐν φυτὸν ἀπὸ τὰ πλέον εὐώδη. Φίλτατε ἐξαδέλφε, ἀπήντησεν ἡ ἠγουμένη: τὸ φυτὸν αὐτὸ ἐπιθυμῶ πολὺ νὰ προσφέρω εἰς τὴν βασίλισσαν, θέλω εἰς προσεχῆ ἐπίσκεψιν τῆς νὰ τὴν ἐκπλήξω». Ὁ λα Κονταμῖνος προθύμως ὑπεσχέθη τὸ ἄνθος τὸ ὅποιον ὀνόμασεν ἡλιοτρόπιον.

τὸ φρικτὸν διὰ μίαν μητέρα, δι' ἐμέ, ἣτις δὲν ἔχω, παρὰ αὐτὴν εἰς τὸν κόσμον, νὰ τὴν βλέπω νὰ φεύγῃ ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν. Ὁ ἰατρὸς ἀδυνατεῖ νὰ τὴν ἀνακουφίσῃ, διότι τὰ πρὸς θεραπείαν φάρμακα δὲν ἐνεργοῦν πλέον, λέγει· ὅλα τὰ φάρμακα δὲν ὀφελοῦν, ἐκτὸς ἂν...

Ἡ φωνὴ τῆς δὲν ἤκούετο, ἐπνίγετο σχεδὸν ὑπὸ τῶν λυγμῶν.

—... Ἐκτὸς ἂν ἐξηκολούθησεν, εἰς τὴν καρδίαν αὐτοῦ τοῦ παιδίου ἐπήρχετο εἰς κλονισμόν, μία μεταβολή. Δὲν γνωρίζω ἂν με ἐννοήτε. Ἐπρεπεν ἦτο ἡ πτωχὴ μου κόρη, ἣτις λυπημένη πρὸ καιροῦ ἀπὸ πολλὰς αἰτίας, ἀπὸ τὸ πένθος, τὸ ὅποιον μᾶς ἐπληξεν, ἀπὸ τὴν ζωὴν ἦν διάγει, κλεισμένη, ἄνευ οὐδεμιᾶς διασκεδάσεως εἰς τὴν οἰκίαν μας, μετ' ἡ κεφαλὴν γεμάτην μετ' ἐσπέρας μαύρας, ἔπρεπε λέγω, νὰ εἶχε κάποιαν χαρὰν εἰς τὴν καρδίαν τῆς: τὸ τέλος τῆς τότε, θὰ ἦτο γλυκύτερον.

Ἄ! κύριε, σκεφθῆτε πόσον μία μητέρα ὑποφέρει, λέγουσα ὅτι λέγω. Ἡ κόρη μου ἀποθνήσκει, ἐννοεῖτε αὐτὴν τὴν φρικτὴν λέξιν: «νὰ ἀποθνήσῃ» τὸ μόνον μου τέκνον! θὰ ἐπεθύμουν νὰ εὐρῶ δι' αὐτὴν, ὅχι διὰ τὴν θεραπεύσω, φεῦ! ἀλλ' ὅπως ἔχει τοῦλάχιστον ἀποθνήσκει ἕν μείδιμα, ὀλίγην τρυφερότητα καὶ ἀγάπην.

Φοβοῦμαι μήπως δὲν εἰσακούσετε τὴν παρὰ κλησίν μου, διότι εἶσθε εἰς εὐτυχῆς τῆς ζωῆς καὶ τὸ θέαμα τοῦ πόνου καὶ τῆς οὐδύνης δὲν εἶναι ἀλγεῖνον δι' ἐκεῖνον, ὅστις δὲν ὑποφέρει ποσῶς· ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ζητῶ ἀπὸ τὴν τέχνην σας ὡς κωμωδοῦ, εἶναι μία ἐλεημοσύνη ἐνὸς ψεύδους πλησίον τῆς ἀτυχῆς. Δὲν θὰ ἦτο πολὺ μακρὸν βλέπετε, οὕτε πολὺ δύσκολον. Ὅθ' ἔρχεσθε ἀπλῶς εἰς τὴν οἰκίαν μας ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν, ἢ νῆος οἰκογενειακὸς φίλος.

Δὲν θὰ ἔχετε παρὰ νὰ ὁμιλήτε εἰς τὴν ἀτυχῆ ἄσθενῆ γλυκὰ, ὡς ὁμιλοῦν εἰς νέαν κόρην καὶ νὰ τὴν κάμετε νὰ ἐλπίζῃ εἰς μικρὰν τινα συμπάθειαν ἐκ μέρους σας. Ὅθ' μοι εἶπητε, ὅτι σᾶς εἶναι ἀδιάφορος, ἀλλὰ σᾶς ὀρκίζομαι ὅτι εἶναι ἀξία σεβασμοῦ καὶ οἴκτου. Δὲν εἶναι ὠραία, ἢ μᾶλλον δὲν εἶναι πλέον! Δύναται τις νὰ εἶναι ὠραῖος ἀκόμη ὅπταν ἀγωνιᾷ πρὸ τῶσων μνηῶν;

Καὶ τότε εἶμαι βεβαία, οἱ πόνοι τῆς θὰ καταπραῦνον πρὸς στιγμὴν, θὰ λησμονήσῃ ὅτι μέλλει ν' ἀποθνήσῃ καὶ θὰ εἶναι κατὰ φαντασίαν εὐτυχῆς.

Ἰδοὺ ὁ ρόλος ἂν σᾶς ζητῶ νὰ παίξετε κύριε, σεῖς ὅστις ἐπαίξατε τόσους ρόλους εἰς τὸ θέατρον. Ὅθ' ἦτο συγχρόνως μία καλὴ πράξις. Δὲν εἶμαι πλουσία, ἀλλὰ πᾶν ὅτι ἔχω σᾶς τὸ ὑπόσχομαι ἐκ τῶν προτέρων, ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἀπὸ τῆς ὁποίας ἡ κόρη μου θὰ ἀισθανθῇ

Ἡ περίφημος βοτανικὸς τῆς ἀπέστειλε σπόρους οὓς ἡ ἠγουμένη εἶχε τὴν εὐχαρίστησιν νὰ τοὺς βλέπῃ βλαστάνοντας. Κατὰ δὲ τὸν Μάιον τοῦ 1752 ἡ βασίλισσα ἀνεμένετο εἰς τὴν Κομπιέννην, ἡ δὲ ἠγουμένη ἐστόλισεν ὡς συνήθως τὸ εὐκτῆριον τῆς δι' ἄνθων. Ἡ Μαρία Λεντζίσκα εἰσερχομένη εἰς τὸ δωμάτιόν τῆς, ἐφώνασε μετ' ἐκπλήξεως: «τί γλυκύτερον ἄρωμα! Ἄλλὰ... τοῦτο μοῦ εἶνε ἐντελὸς ἄγνωστον» Τότε ἡ ἠγουμένη τὴν ὠδήγησεν ἐκεῖ ὅπου ἐβλάστανε τὸ ἄνθος καὶ τῆς ἐδείξεν ὠραῖα δοχεῖα γεμάτα ἡλιοτρόπιον, τῆς ἐγνώρισεν δὲ ὅτι τὸ τὸσον εὐώδες αὐτὸ ἄνθος ἐκομίσθη ἀπὸ τὸ Περού ὑπὸ τοῦ βοτανικοῦ λα Κονταμῖνου ἐξαδέλφου τῆς.

Ἡ βασίλισσα ἐξήτασε τὸν τρόπον τῆς καλλιέργειας τοῦ ἄνθους τούτου καὶ ἀπέκτησε πολλὰ φυτὰ καὶ σπόρους ἡλιοτρόπιου τοὺς ὁποίους ἔσπειρεν εἰς τὰ θερμοκήπια τῶν Βερσαλλιῶν ὅπθεν τὸ εὐώδες ἄνθος διεδόθη πανταχοῦ.

Ἡ Μαρία Λεντζίσκα ἠθέλησεν ἡ ἴδια νὰ ἐκφράσῃ τὰς εὐχαριστίας τῆς εἰς τὸν μέγαν βοτανικόν, ὅστις ἐκκληροδότησεν εἰς τὴν Γαλλίαν μετὰ τόσα ἄλλα ἄνθη καὶ τὸ εὐώδες ἡλιοτρόπιον.

Μετάφρασις

Φανὴ Μ.

ὀλίγην χαρὰν πρὸ τοῦ θανάτου τῆς. Εἶναι φρικτὸν, δὲν εἶναι ἔτσι; καὶ ἴσως μοι ἀρνηθῆτε, ὡν συνηθισμένος νὰ παίζετε ρόλους μεταξὺ τῶν εὐτυχῶν τῆς γῆς;...

Ἡ γέρουσα ἐκπεπληγμένη ἀπὸ τὴν παράδοξον πρότασιν, συγχεκινημένος ἀπὸ τὴν τὸσον δυστυχίαν.

— Φεῦ! κυρία εἶπον, δὲν ἔχω τὰ προσόντα τὰ ὅποια χρειάζονται διὰ νὰ με ἀγαπήσῃ ἡ κόρη σας· τίποτε διὰ νὰ τῆς ἀρέσω καὶ φοβοῦμαι μήπως ἐννοήσῃ τὸ ψεῦδος, ἀκούσά με ὁμιλοῦντα. Αἱ γυναῖκες δὲν ἀπατῶνται ποσῶς εἰς αὐτὰς τὰς κεριστάσεις.

Ἐνώπιόν μου ἡ κυρία Δ... ἔκλαιεν. Δοκίμασατε εἶπεν:

Τότε τὴν ἐλυπήθη καὶ ἀπήντησα: Ὅθ' ἦν κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν σας.

* *

Ἐνομάζετο Χριστίνα, ἡ μικρὰ θνήσκουσα μετὰ τοὺς ὠραίους ὀφθαλμούς. Ὅθ' ὑπῆρξεν πολὺ ὠραία, ἀλλ' ὁ πуретὸς ἐφθεῖρε τὸ πτωχὸν πρόσωπόν τῆς καὶ δὲν τῆς εἶχε μένει τίποτε ἄλλο ὠραῖον παρὰ τὸ βλέμμα τῆς καὶ τὸ μείδιμά τῆς.

Ὅθ' μοι εἶπεν ἡ μητέρα τῆς, εἶχα ἤδη παίζει πολλοὺς ρόλους εἰς τὴν ζωὴν μου καὶ ρόλους διαφόρων εἰδῶν, ἀλλ' οὕτως με εἴλκυε. Δὲν ὑπῆρχεν ἐκεῖ πλάσμα ὠραιότερον ὅλων τῶν ἄλλων, θρίαμβος διὰ τὸν ὅποιον εἶχα δικαίον νὰ ὑπερηφανεύομαι. Καὶ ἔπειτα με ἐτάρασεν αὐτὴ ἡ μικρὰ ἄσθενής, εἰς τὴν ἡμῶν ὑποχρεωμένους νὰ λέγω λόγους τρυφερότητος.

Ἦτο παράδοξον. Ἦρχισα νὰ πηγαίνω εἰς τὴν οἰκίαν ὑπὸ τὸ πρόσχημα ἀγνώστου ἐπισκέπτου, ὃν ἡ Χρστίνα παρετήρει μετὰ τοὺς μεγάλους ὀφθαλμούς τῆς. Μοὶ φαίνεται ὅτι ἀπὸ τὴν ἀρχὴν δὲν τῆς ἀπήρξα πολλὸν.

Ἡ μητέρα τῆς με ἐκάλεσε νὰ ἐπανέλθω. Αὐτὴ ἐπίσης ἐπαίξε ρόλον πολὺ δυσκολότερον ἀπὸ τὸ ἰδικόν μου. Ὁφείλαμεν νὰ ἐφεύρωμεν μαζύ, καὶ ἀπ' ὅλα τὰ μέρη, τὸ μυστήριον τῆς συναντήσεώς μας, τὴν τύχην ἡ ὁποία με ἦνων μετ' ἡμῶν τὴν συνήθως τὸσῶ μοναχικὴν ζωὴν τῶν.

Ἐφάνην ὅτι ἐνδιαφερόμενη διὰ τὴν ἄσθενῆ. Τῆς ἔφερα βιβλία γλυκὰ, καὶ ἄλλα μικρὰ πράγματα, πολὺ ἀγαπητὰ, καὶ τὰ ὅποια διασκεδάζουν πάντοτε τὰς νέας γυναῖκας. Τῆς ἔφερα τέλος, τὸ καλλίτερον γλυκεῖς λόγους καὶ εὐθυμίαν.

Τοῦτο ἰδίως ἔλειπεν ἀπὸ τὴν μικρὰν αὐτὴν κατοικίαν, τὴν πολὺ ταπεινὴν καὶ πολὺ λυπηρὰν.

ΣΥΝΤΑΓΗ

Ντομάτες παραγεμιστές.—'Ανοίγετε τῆς ντομάτες, ὅπως συνήθως γίνεται διὰ τῆς παραγεμιστές. Τὸ σαρκώδες μέρος των λύνετε χωριστὰ καὶ μέσα εἰς αὐτὰ προσθέτετε ψιλοκομμένες ἐληθές μαῦρες, τουρσιά, κρεμμυδάκια, καρότα, σέλινο, κάπαρι, μία κουταλιά φρέσκο βούτυρο, μαϊτανό, ὀλίγο λάδι, ψωμί τριμμένο, ὀλίγη ζάχαρι καὶ ὀλίγο κρασί. Βράζετε ὅλα αὐτὰ μαζί, γερμίζετε τῆς ντομάτες σας, ἔπειτα ἀπὸ ἄνω τὰς σκεπάζετε μὲ μίαν σάλτσαν ἄσπρην, χωρὶς γάλα ὅμως, ἀπὸ ἐκείνην ποῦ μετεχειρίσθητε διὰ τῆς ἀγκινάρες καὶ τὰς στέλλετε εἰς τὸν φούρνον. Εἶναι ὀρεκτικώτατες.

Κυρία Ἑλληνὶς ζητεῖ οἰκίαν, ἐν ἣ νὰ διδάσκη νὰ περιποιεῖται παιδιὰ καὶ νὰ συνοδεύη αὐτὰ εἰς τὸν περίπατον. Ἀναλαμβάνει καὶ τὴν ραπτικήν ἀσπροούχων, χωρὶς μεγάλων ἀξιώσεις. Συνιστᾶται ἰδιαιτέρως παρ' ἡμῶν.

Ἐγώ, διηγούμην τρελλὰς ἱστορίας διὰ νὰ διασκεδάσω τὴν Χριστίαν, καὶ ἡ μητέρα τῆς βλέπουσα αὐτὴν νὰ γελᾷ μὲ εὐχαρίστησι διὰ βλέμματός, τὸ ὁποῖον ἦτο ἐνθάρρυνσις δι' ἐμέ.

Ἐλίγον κατ' ὀλίγον μικρὰ φαινομενικὴ καλλιτέρευσις ἐπῆλθεν εἰς τὴν πτωχὴν φυσικήν. Ὁ ἰατρός εἶχε δίκαιον : ἡ χαρὰ ἦτο δι' αὐτὴν τὸ καλλίτερον φάρμακον.

Αἱ ἐπισκέψεις μου τότε ἔγεινιν καθημεριναί. Αὗται ἐπροξένουν εὐχαρίστησιν εἰς τὴν Χριστίαν καὶ διηρχόμην ὥρας ὀλοκλήρους πλησίον τῆς, ἀναγινώσκων δυνατὰ ἢ φλυκρῶν. Μὲ παρετήρει μὲ τοὺς μεγάλους τῆς ὀφθαλμοῦς, τοὺς ἐνίοτε ἀνησύχους καὶ ἐνίοτε ὀνειροπολοῦντας. Μοὶ ἐπροξένουν φόβον, αὐτοὶ οἱ ὀφθαλμοί, διότι ἔφθανον μέχρι τοῦ βήθους τῆς ψυχῆς, καὶ ἐφοβούμην μήπως μὲ προδόσουν.

Ἄλλ' ἡ Χριστίνα ἐμειδίει, εὐτυχῆς διότι ἔβλεπε τὸν μεγάλον τῆς φίλον. Ἡ ἔλευσις μου τῆς ἐφαίνετο ὅλος φυσικὴ καὶ ἐσυνείθισεν εἰς ἐμέ.

Ἐρχίσε μάλιστα νὰ μὲ ἀγαπᾷ, τὸ πτωχὸν παιδίον! Τότε, μίαν ἀπὸ αὐταῖς ταῖς φθινοπωριναῖς βραδυναῖς, αἱ ὁποῖαι εἶναι αἱ τελευταῖαι τῶν φθισικῶν, ἔκαμα εἰς τὴν Χριστίαν μίαν ἐρωτικὴν ἐξομολόγησιν, ἐξομολόγησιν, ἥτις ἐφαίνετο εἰλικρινής.

Ὡ τὸ προσφιλὲς ἐρύθημα, τὸ ὁποῖον ἐχρωμάτισε τὰς ὄχρας παρειάς τῆς. Ὡ τὸ αἶμα ὅπερ ἐκυκλοφόρησεν ἀπὸ τὴν ταραχὴν.

Ἐπερίμενεν αὐτὴν τὴν ἐξομολόγησιν, τὴν ἐπεθύμει, καὶ ἀκούουσα αὐτὴν, δὲν ἦτο πλέον ἡ ἴδια. Τὸ πτωχὸν πρόσωπόν τῆς ἐφωτίσθη καὶ ἐπανεύρισκε τὴν παρελθούσαν καλλονὴν τῆς.

Γρήγορα γρήγορα, ἀπὸ αἴσθημα πολὺ φυσικὸν διὰ καὶ διὰ μοναχρίβον, ἔσπευσε νὰ τὸ εἶπῃ εἰς τὴν μητέρα τῆς, καὶ μοῦ φαίνεται ὅτι ἐπαναβλέπω πάντοτε τὴν ἀτυχῆ γυναῖκα ἐρχομένην πρὸς ἐμέ, πολὺ εὐχαριστημένην, μὲ τὸ μειδιάμα εἰς τὰ χεῖλη, καὶ μὲ λέξεις εὐχαριστηρίους· ἔπειτα δέ, ὅταν ἐμείναμεν μόνοι οἱ δύο μας, πίπτουσαν εἰς τὰ γονατὰ μου καὶ κλαίουσαν μὲ λυγμούς. Τὴν ἐπαύριον ἠγόρασα ἀπὸ ἑναν χρυσοχόον, τὸ ὠραιότερον δακτυλίδι ὅπου ἠδυνήθη νὰ εὔρω. Ὅταν τὸ ἔφερα εἰς τὴν Χριστίαν, ὅταν ἡ ἀτυχῆς εἶδεν αὐτὸ τὸ κόσμημα τὸ ὁποῖον βεβαίως ἦτο δι' αὐτὴν ὁ ἀγαπητὸς κρίκος τῶν ἀρραθῶνων ἐξέβαλλε φωνὴν εὐτυχίας :

— Τὸ πᾶν δὲν ἐτελείωσε δι' ἐμέ ! Ὁὐδὲ νὰ ὑπανδρευθῶ, μικρὰ μαμμά, νὰ ὑπανδρευθῶ μετ' ὀλίγον, μόλις γίνω ἐντελῶς καλά.....

— Εἶναι πολὺ ὠραῖον μοὶ λέγει ἡ κυρία Δ..... συγκεκινημένη.

Φεῦ ! δὲν ἤργησε πολὺ. Μὲ τὰ πρῶτα ψύχη, ἡ Χριστίνα ἠννόησεν ὅτι ἐμελλε νὰ ἀποθάνῃ, ἀλλ' ἀνεχώρει ἡρεμῶς, μειδιῶσα, εὐχα-

Παρακαλοῦνται αἱ κ. συνδρομητρίαι, αἱ καθυστεροῦσαι ἀκόμη τὰς συνδρομὰς των τοῦ τρ. ἔτους νὰ σπεύσουν νὰ ἀποστείλουν αὐτὰς ἀμέσως διὰ νὰ λάβουν μέρος εἰς τὴν κλήρωσιν τοῦ λαχείου τῶν ἀριθμῶν τῶν Ἰουνίου.

Παρακαλοῦνται ἐπίσης οἱ κ. κ. ἀνταποκριταὶ καὶ ἀνταποκρίτριάι νὰ ἐπισπεύσουν τὰς καθυστερουμένας εἰσπράξεις των διὰ νὰ κατορθωθῇ ἡ τακτοποίησις τῶν λ)σμῶν μας. Ἐλπίζομεν διὸ δὲν θὰ εὐρεθῶμεν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐπαναλάβωμεν τὴν παράκλησιν ταύτην.

ριστοῦσά με, μὲ φράσεις τὰς ὁποίας δὲν θὰ λησμονήσω ποτέ, διὰ τὴν εὐτυχίαν τῶν δύο μηνῶν ὅπου τῆς ἐπροξένησα.

Ἐἶχον ἐν τούτοις κάμει τὰ ἀδύνατα δυνατὰ ! Ἐφερα διακεκριμένους ἰατροὺς καὶ ἀπήτησα ὅπως ἡ μητέρα τῆς τὴν ὀδηγήσῃ εἰς τινὰ εὐήλιον ἐξοχικὴν οἰκίαν, τὴν ὁποίαν ἐνοίκιασα χάριν αὐτῆς, μικρὰν κομψὴν οἰκίαν, κρουμιένην ὑπὸ ρόδα καὶ γλυκίνας.

Ἐκεῖ ἀπέθανεν. Ἐφρόντισα νὰ ἔγῃ βουνὰ ἀνθέων ἐπὶ τοῦ φερέτρου τῆς. Ἐπεθύμουν ὅπως ἡ μητέρα τῆς ἔχει τοῦλάχιστον τὴν παρηγορίαν νὰ τὴν ἴδῃ ἀναχωροῦσαν ὡς φεύγουσιν οἱ εὐτυχεῖς θνητοί.

Μετὰ τρεῖς μῆνας ἕνα βράδυ ἐπαίξα εἰς τὴν Γαλλικὴν Κωμῶδιαν, εἶδα ἐρχομένην εἰς τὸ θεατρῶν μου τὴν Καν Δ....., μὲ βαρὺ πένθος. Εἶχε πολὺ ἀλλάξει, ἡ ἀτυχῆς γυνὴ !

— Συγχαρησάτέ με, εἶπε, μὲ τοὺς ὀφθαλμοῦς γεμάτους δάκρυα, διότι ἤργησα ..... ψελλίζουσα τι, καὶ ὄλωσ τρέμουσα, μοὶ ἔτεινεν ἕνα φάκελλον.

Ἐννόησα. Ἡ μήτηρ ἤργησε νὰ μὲ πληρώσῃ, νὰ πληρώσῃ τὴν εὐδαιμονίαν, ἣν ἡ θυγάτηρ τῆς εἶχεν ἀποθνήσκουσα, νὰ πληρώσῃ τὸν ρόλον τοῦ κωμῶδοῦ. Ὡ ! ἐνθυμοῦμαι, ἐνθυμοῦμαι, τὴν ἔλαβα τότε εἰς τοὺς βραχίονάς μου μετρημεισμένος ὡς ἤμην εἰς Frederi, ὡς ἀπόψε καὶ δὲν ἠδυνήθη νὰ τῆς ἀπαντήσω παρὰ μίαν μόνην λέξιν. τὴν λέξιν ἐκείνην ἦν πολλάκις τῆς ἔλεγα πρὸ τῆς θυγατρὸς τῆς : Μανοῦλα μου, μανοῦλα μου.

— Τὴν ἀγαπούσατε αὐτὴν τὴν Χριστίαν ; ἠρώτησεν ἡ Δις Dargenilles.

Μετὰ τινὰ σιωπὴν, ὁ καλλιτέχνης ἀπήντησε βραδέως : Ἰσως.

— Καὶ ἡ Κυρία Δ....., εἶπον ἐπίσης, τί ἀπέγεινεν ;

— Κατοικεῖ ἐκεῖ κάτω ὅπου ἡ κόρη τῆς εἶναι θαμμένη. Κατ' ἔστος, κατὰ τὰς διακοπὰς, περνω ὀλόκληρον ἐβδομάδα, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀναμνήσεων τῆς Χριστίνας. Ὁμιλοῦμεν δι' αὐτὴν, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν μακρῶν περιπάτων. Ἐννόησα ὅτι ἔπρεπεν ἀκόμη νὰ παρηγορῶ καὶ νὰ προστατεύω καὶ ὅτι ὁ ρόλος μου δὲν εἶχε τελειώσει.

Λαμία 29]5]1905

(Henry de Forge.)

Κούλα Ἐπ. Δημοβιολογία